Biuletyn Polonistyczny

27.02.2023
Data wydarzenia: 24.02.2023
Prace aksjologiczne 2023

Typ wydarzenia: Call for papers
Miejscowość: Zielona Góra
Organizatorzy: Wydział Humanistyczny UZ

Redakcja zaprasza do współredagowania piątego tomu *Prac aksjologicznych*.

Zielona Góra, 24 lutego 2023 roku

Szanowni Państwo,
zapraszamy do współredagowania kolejnego, piątego, tomu „Prac aksjologicznych", którego problematykę chcielibyśmy zdefiniować poprzez zwięzłe hasło, mianowicie „etyka a estetyka". Materiały można składać do 15 stycznia 2024 roku na adresy e-mailowe redaktorów zeszytów.
E t y k a a e s t e t y k a
Temat istoty piękna obecny jest w ludzkiej myśli od starożytności, mimo iż dopiero w XVIII wieku ten obszar refleksji, uogólniając, określono mianem estetyki. Niemniej – jakkolwiek tę ostatnią historycznie rozumieć – często w parze chodziła z etyką. Piękne miało być dobre, jak choćby w głośnym hymnie Jana Kochanowskiego „Czego chcesz od nas, Panie", w którym opiewane harmonia, proporcja, porządek i ład (oraz rodzące się stąd dary dla człowieka) dowodzą wspaniałomyślności Boga, jego dobroci. „Świat jest stworzony przez Boga, więc jakże nie miałby być piękny" – wnioskował, pytając poniekąd, Władysław Tatarkiewicz (s. 112), a następnie dodawał: „piękno i dobro są do siebie podobne i ze sobą złączone. Wynikało to z […] przekonania, że zarówno piękno, jak dobro polegają na doskonałości" (s. 112).
Historyk filozofii nadto uzupełniał: „sztuka wymaga prawdy. Było [to twierdzenie] przyjmowane bez zastrzeżeń w teorii, mimo że praktyka sztuki gotyckiej wydaje się inna, gdyż deformowała rzeczywistość. Rzecz w tym, że deformowała zwykły wygląd rzeczywistości, aby przedstawić ją jeszcze prawdziwiej" (Władysław Tatarkiewicz, Średniowieczny a nowożytny pogląd na piękno i sztukę, „Studia Philosophiae Christianae" 1967, nr 2/1967 s. 112-113).
Tych kilka oczywistych i zwłaszcza niepełnych przypomnień (bo rozmaitych poetyk, ujętych w takie czy inne -izmy, istnieje wiele) niech posłuży za kanwę do współczesnego namysłu nad relacją estetyki i etyki w szeroko pojmowanych tekstach kultury. Oto kilka
zagadnień, możliwych do wzięcia pod uwagę.

● Czy estetyka podporządkowana jest etyce?
● Czy etyka zmusza do estetyki?
● Czy cenione i powszechnie szanowane wartości można wyrażać „nieestetycznie”?
● Czy narzucana estetyka nie kryje czasem etycznych płycizn?
● Czy promocję etyki musi zawsze cechować niepodważalność estetyczna?
● Czy obrazy tematów z kategorii np. tabu zawsze okazują się nieestetyczne i nieetyczne?

● Czy złamanie reguł etyki w przekazie przekreśla jego wartość estetyczną?
● Czy sednem estetyki jest jej respekt dla etyki?
● Czy estetyka to wyłącznie afirmacja dowolnego fenomenu, bez jego etycznego atutu?
● Czy etyka może obejść się bez estetyki? Lub estetyka bez etyki?

Potencjalnych odpowiedzi na postawioną serię pytań się domyślamy. Chcielibyśmy jednak poznać uzasadnienie, dlaczego oto brzmią „tak” bądź „nie”. Na takie materiały właśnie liczymy.

Konkretniej: z współczesnych przekazów językowych, literackich, medialnych i kulturowych wynika, że zainteresowanie zjawiskami związanymi z kulturą słowa, estetyką językową i etyką słowa jest uzasadnione i niewątpliwie potrzebne. Dlatego zachęcamy Państwa do nadesłania tekstów związanych z:

● wyznacznikami estetyki w komunikacji językowej
● etyką słowa a grzecznością językową
● miejscem etykiety językowej wśród wartości
● warunkami właściwego użycia języka
● językiem porozumienia, językiem agresji, językiem alienacji jako problemem moralny
● fortunnością wypowiedzi a technikami argumentacyjnymi w mediach
● poprawnością polityczną a kulturą języka
● wulgaryzacją zachowań kulturowych
● działaniami językowymi o charakterze redukującym
● językiem wykluczenia vs. społeczną integracją
● informowaniem (nie)etycznym w mediach
● poetyką wartościującą w publicystyce
● słowami ważnymi dla dobrych relacji międzyludzkich w mediach, polityce, edukacji.

Tom – recenzowaną monografię wieloautorską – planujemy wyposażyć w unikalne identyfikatory obiektów cyfrowych (DOI) i ogłosić drukiem w ostatnim kwartale 2024 roku, nadto całość ukaże się on-line na platformie Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej, na której zdeponowano poprzednie tomy serii wydawniczej „Prac Aksjologicznych” – dostęp m.in. poprzez serwis internetowy Pracowni Badań nad Aksjologią w Języku i Kulturze (tu również wytyczne i wskazówki dla autorów): http://www.aksjologia.ifp.uz.zgora.pl/publikacje/ksiazki-pokonferencyjne/

R E D A K C J A

prof. UZ dr hab. Monika Kaczor

(e-mail: m.kaczor@kkjs.uz.zgora.p

prof. UZ dr hab. Radosław Sztyber

(e-mail: r.sztyber@ifp.uz.zgora.pl)

Adres: aleja Wojska Polskiego 69, 65-001 Zielona Góra
Linki:

- http://www.aksjologia.ifp.uz.zgora.pl/publikacje/ksiazki-pokonferencyjne/

Słowa kluczowe: aksjologia, etyka, estetyka, język